

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Jul p. Trzin

čevljar

letr
ma

OBČINSKA KNJIŽNICA
64290 TRŽIČ

5

glasilo delovne organizacije tovarne obutve

Peke

tržič

Z BOLEČINO V SRCU V DELOVNI DAN

V trenutkih največje žalosti ob nenadomestljivi izgubi našega najdražjega tovariša Josipa Broza-TITA, predsednika socialistične federativne republike Jugoslavije, predsednika Zveze komunistov Jugoslavije, maršala in komandanta oboroženih sil Jugoslavije, smo zaustavili stroje in se zbrali, da počastimo njegov spomin in veličino njegovega dela. Predlagam, da izkažemo spoštovanje in ljubezen našemu legendarnemu voditelju, revolucionarju in državljanu sveta tovarišu TITU z minuto molka:

Naj mu bo večna slava in hvala!

Včeraj zvečer nas je hudo prizadela vest, da je prenehalo biti srce največjega sina jugoslovanskih narodov in narodnosti, velikega stratega in taktika naše revolucije, resničnega ljudskega voditelja in heroja tovariša TITA. Upanje zadnjih dni, ki so ga krepile spodbudne novice požrtvovalnega zdravniškega konzilijsa, se ni uresničilo. Žgodilo se je tisto, česar smo se najbolj bali in strahoma pričakovali v herojski in neenakopravni borbi tovariša TITA in njegovih zdravnikov s hudo in neusmiljeno boleznijo. Umrl je človek, ki vsem nam: delavcem, borcem, mladim, toliko pomeni in ki bo v naših srcih večno živel.

V svojih otroških letih v rodnem Kumrovcu in Podsredi ob Sotli, kjer je bil pri svojem dedu Martinu, je tovariš TITO spoznal težko življenje in pomanjkanje. Kasneje, ko si je s težavo, vendar veliko volje pridobil poklic kovinarja v Sisku je spoznal resnico, usodno za vse življenje prihodnega revolucionarja:

ni bil sam — pripadal je delavskemu razredu.

Pot delavca — proletarca Josipa Broza je iz Siska vodila v Zagreb, Kamnik, na Dunaj in Češko, kjer je dobil dragocene življenjske izkušnje.

Prva svetovna vojna ga je potisnila v uniformo avstroogrškega vojaka in pot na rusko fronto je bila skoraj usodna. Kot ruski ujetnik je dočakal zmagovito oktobrsko revolucijo, za katero se je tudi sam postavil v bran v Omsku kot pripadnik rdečegardistov.

Leta 1920 se je tovariš TITO vrnil domov in se takoj vključil v delavsko in partijsko gibanje. Zaradi svoje aktivnosti in borbe za delavske pravice je bil večkrat preganjan. Deloval je v Bjelovaru, Zagrebu, Kraljevcu, Smederevski Palanki in spet v Zagrebu, kjer je leta 1928 na zgodovinskem bombaškem procesu izjavil, da ne priznava buržoaznega sodišča, ampak le odgovornost do svoje Komunistične partije Jugoslavije. Obsojen je bil na pet let težke ječe, ki jo je preživel v Lepoglavi, Mariboru in nekaj mesecev v Ogulinu. To ni bil samo čas trpljenja, ampak tudi velika šola marksizma, saj je skupan s svojimi tovariši Mošo Pijadejem, Rodoljubom Čolakovičem in drugimi študiral dela Marksa, Engelsa in Lenina. Brž ko se je vrnil iz ječe, je postal član pokrajinskega komiteja KP Hrvaške in nekaj mesecev kasneje tudi član CK KPJ. V letu 1936 je bil izvoljen za organizacijskega sekretarja CK KPJ, dve leti kasneje pa za generalnega sekretarja KPJ. To je bil čas notranjega utrjevanja partijske organizacije in čas naraščajoče nevarnosti nemškega

nacizma in italijanskega fašizma, ki so ju na peti državni konferenci KPJ jeseni 1940 v Zagrebu v strogi ilegali ostro obsodili.

Pristop Jugoslavije k trojnemu paktu so ljudske množice pod vodstvom KPJ na velikih demonstracijah 27. marca 1941 ostro zavrnile in vojna je bila neizbežna.

Po napadu na Jugoslavijo 6. aprila 1941 je tovariš TITO s CK pospešil in končal priprave na oboroženo ljudsko vstajo, ki se je začela s sklepom CK ZKJ 4. julija 1941. V razkosani Jugoslaviji se je začela največja epopeja v zgodovini naših narodov in narodnosti, Narodno osvobodilna borba pod vodstvom tovariša TITA.

Svobodne Užice, Foča, Rudno, Bihač, Neretva, Sutjeska, Zelengora, Jajce, Drvar, Niš Beograd so veliki pomniki zmagovitih bitk in mnogih nenadomestljivih žrtev. Tovariš TITO je delil dobro in zlo s svojimi borci in ljudstvom, sovražnika pa vedno znova presenečal ne samo s pogumom, ampak tudi z genialno vojaško taktiko in strategijo. Sama zmaga nad okupatorjem in izdajalci še ni prinesla dokončnega priznanja nove Titove Jugoslavije. Tovariš TITO je s sodelavci moral izboriti še diplomatsko priznanje nove federativne socialistične Jugoslavije. Tudi v najtežjih trenutkih obnove domovine in pritiskov zahodnih reakcionarjev ter odkritemu napadu Stalina leta 1948 je tovariš TITO stal kot neomajen branik svobode svojega ljudstva.

Tovariš TITO je gradil naprej. Z znamenitimi besedami, ki so vklesane tudi na naši spominski plošči: TOVARNE DELAVCEM se je začela nova etapa naše socialistične revolucije. Tovariš TITO nas je vzpodbujal, navdihoval in zgradili smo čvrsto samoupravno socialistično državo. Delegatski sistem, ki je prežl vse pore našega političnega in družbenega življenja in pobuda tovariša TITA za kolektivno vodenje so trden porok za naš nadaljni razvoj, v katerega ne bomo dopustili, da bi se kdorkoli vmešaval. To nam zagotavlja tudi sistem vsesplošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite, katerega neumoren graditelj je bil tovariš TITO.

V vseh povojnih letih se je tovariš TITO z vso močjo trudil tudi za mir in odpravo krivic na vsem svetu. Njegova brezštevila potovanja po državah sveta so veliko doprinesla k boljšemu razumevanju med narodi, s tem pa si je tovariš TITO pridobil velik ugled.

Gibanje neuvršenih, ki ga je tovariš TITO začel skupaj z Nehrujem in Naserjem je danes po konferencah v Beogradu, Kairu, Lusaki, Alžiru, Kolombu in Havani prevzelo dve tretjini držav sveta in pomeni pot v svet medsebojnega razumevanja in miroljubnega sožitja. Tudi prizadevanja tovariša TITA v OZN so rodila bogate sadove.

Nemogoče je v teh kratkih in skopih besedah izraziti veličino življenja človeka, revolucionarja, državnika, vojskovodja, trikratnega heroja tovariša Josipa Broza-TITA. Ponosni smo, da smo živeli in ustvarjali s tovarišem TITOM. Naša in prihodnje generacije bo in bodo stopale po TITOV poti socialističnega samoupravljanja, bratstva in edinstva naših narodov in narodnosti in neuvrščene politike na čelu z Zvezo komunistov Jugoslavije.

V nas samih bo tovariš TITO živel večno.

Družini Josipa Broza TITA Beograd
Predsedstvu SFRJ Beograd
CK ZKJ Beograd

Ob nenadomestljivi izgubi našega ljubega predsednika Josipa Broza TITA vam delavke in delavci Tovarne obutve »PEKO« Tržič izrekamo iskreno sožalje in hkrati obljublamo, da bomo z našim delom še naprej zvesto sledili Titovi poti pod vodstvom Zveze komunistov Jugoslavije.

Tržič, dne 5. 5. 1980

Samoupravni organi,
družbenopolitične organizacije
in celoten kolektiv Tovarne obutve
»PEKO« Tržič

Iskrene želje se niso uresničile. Štafetna palica z mladino in delavci Peka.

SPOMINI NA SREČANJE S TOVARIŠEM TITOM

Tovariš Tito je v svojem bogatem življenju večkrat obiskal tudi Tržič. Mnogi delavci, danes večina že upokojenci se še živo spominjajo praznovanja 50 letnice tovarne obutve Peko. Jubilej je s svojo navzočnostjo polepšal in obogatil tovariš Tito. Njegov obisk je bil za Peko in Tržič velik praznik. Toliko veselja, vzklíkanja in ploskanja do takrat v Tržiču še ni bilo. Vsak ga je hotel videti in pozdraviti. Za udeležence proslave je bil to veseli in nepozabni dogodek v prazničnem dnevu. Tovariš Tito je vever in nasmejan pozdravljal zbrano množico, ki se je zbrala na tovarniškem dvorišču.

Za kratek razgovor o tistem tako lepem dnevu sem povprašala takratnega direktorja Peka, oziroma tovarne obutve Triglav, kot se je nekaj let imenovala naša tovarna, IVANA ŠTUCINA. Mnogi verjetno poznate Ivana z njegovim partizanskim imenom ŽANA. Tovariš Ivan preživlja svoj bogato zaslužen pokoj v Pristavi, največ v svojem lepo cvetočem vrtu. Misel mu znova in znova, posebno v teh težkih dneh, sega nazaj na tiste nepozabne trenutke, ko je segel v roko tovarišu Titu. O dogodku s praznovanja in srečanj s Titom pa pripoveduje:

Nekajkrat v svojem življenju sem se srečal s tovarišem Titom. Najbolj živo mi je seveda v spominu srečanje v tovarni obutve Peko. Takrat sem bil direktor tovarne. Bili so težki časi za vse nas. Proizvodnja je bila na meji stagnacije. Stroji so bili stari, v obratih stare, dotrajane transmesije. Denarja za posodobitve ni bilo. Porušena domovina je terjala mnogo dela, truda in moči. Takrat nas je bilo v tovarni 468 zaposlenih, oprema v tovarni pa je bila praktično prav taka kot pred vojno za 200 delavcev. Delovni pogoji delavcev so bili izredno slabi. Delo je bilo ročno, ni bilo sodobnih materialov in strojev kot danes. Čevljev še nismo lepili, v oddelkih je bil prah. Samoupravljanje se je šele razvijalo.

Za proslavo 50 letnice smo izvolili pripravljalni odbor, datum pa je bil določen za 5. julij 1953. Spraševali smo se kako bi praznovanje poživili in obogatili. V glavo mi je širila odrešilna misel. »Kaj ko bi povabili tovariša Tita. Ta bo znal spodbuditi naše delavce, z denarjem jih nismo mogli nagraditi.« S predsednikom delavskega sveta sva nato odšla s skromnim darilom na Brdo kjer je takrat tovariš Tito prebival nekaj dni. Izdelali smo mu denarnico, kaj več mu nismo mogli nuditi. Na vprašanje in prošnjo ali bi se hotel udeležiti naše proslave je odgovoril dvoumno, češ da ne ve kako mu bo to dopuščal čas.

Toda naše nadaljne priprave so se gibale v tej smeri, kot da bo prišel. Skrita goreča želja se nam je uresničila. Tovariš Tito je prišel med nas. Pozdravili smo ga radostnih obrazov in mu izrekli prisrčno dobrodošlico. Stare stroje smo očistili z največjo skrbjo. Tovariš Tito si je ogledal tovarno od zunaj in znotraj. Živo se je zanimal za proizvodnjo in za razvoj samoupravljanja.

Spraševal je to in ono, posebno pa je hotel vedeti kako živijo delavci, v kakšnih pogojih delajo. V razgovoru nam je pripovedoval o svoji ilegalni poti preko državne meje in podobno. Sedel je med delavci in govoril predvsem o napredku, o gospodarskih razmerah pri nas, o samoupravljanju in kako in kaj bomo morali še storiti, da bo delavski razred dobil vse tisto, kar mu pripada, za kar se je boril. Naročil nam je da moramo storiti vse, da bomo proizvodnjo modernizirali in povečali. Ni mu zmanjkalo besed. Bil je tako preprost in domač. Videlo se mu je da je izšel iz delavskih vrst, iz trde šole pomankanja in bede. Tako lepo se je znal približati človeku. Vspodbujal nas je za uspešno delovanje na področju proizvodnje in razvijanju samoupravljanja.

S tovarišem Titom sem se srečal že mnogoprej. Za njegovo ime sem vedel že veliko pred vojno. Že od 1928 leta, ko sem postal član KPJ sem ga imel pred očmi. Vedel sem za njegovo že takrat veliko delo. V vseh težkih trenutkih, trpljenju in preganjanju, ki sem ga krepko občutil kot komunist nam je bil svetel in jasen cilj. Izredno navdušenje in vzklíkanje TITO TITO sem doživil oktobra 1944 ko je bil osvobojen Beograd. Tokrat je bilo ime Tito nekaj vzvišenega. Potem sem se srečal z njim leta 1946 na Brdu. Bil sem v delegaciji iz kranjskih delovnih kolektivov.

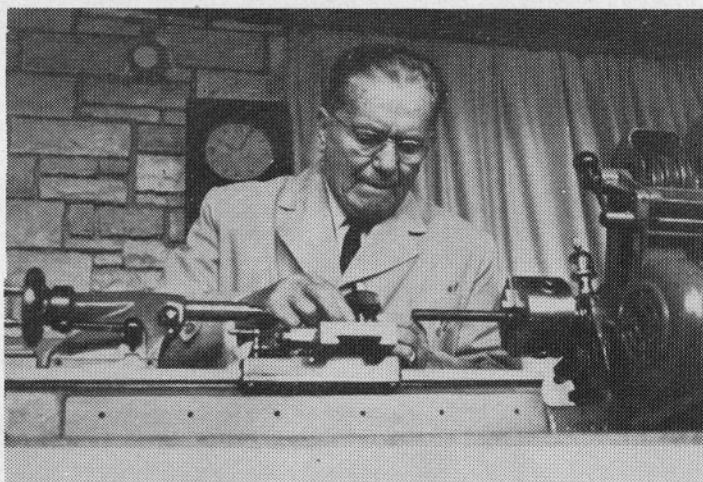
Z njim sem bil tudi ob otvoritvi Litostroja, pa potem na Ljubelju, ko je ustrelil kozorega. Pri Ankeletu smo pili na njegov račun, kot se za lovsko trofejo spodobi.

V teh dneh je tudi spomin nanj boleč. Toda imamo ga v svcu. Čeprav nas čas spreminja v mrke ljudi, nas vodijo in bodo vodile njegove ideje, navodila in njegova velika nepozabna dela. Njegova smrt me je globoko prizadela, posebno še zato ker se ga tako živo spominjam.

Po ogledu tovarne.

Še bi lahko pripovedoval. Povedal je le nekaj doživetij, ki jih ne bo pozabil. Na to, da je prebil s tovarišem Titom tudi silvestrsko noč na Bledu, pa ga je opozorila žena, ki nikakor ne more pozabiti, kako si je pripravljala dolgo črno obleko svoje mame. Na vabilu za silvestrovanje je bilo namreč posebej poudarjeno da morajo biti ženske oblečene v dolge črne obleke.

Z DELOM BOMO POČASTILI SPOMIN NA TOVARIŠA TITA

Spontano in ob polni podpori je prišla ideja, da se z delovno akcijo pridružimo milijonom delavcev v Jugoslaviji, ki bodo z delom počastili spomin na predsednika Tita.

Delavci v TOZD Orodjarna smo se odločili, da bomo v soboto 17. 5. nadaljevali delo, po opravljenem doprinosu do 14. ure brez nadomestila OD. Akciji se bodo pridružili tudi delavci iz RPS, ki pripravljajo proizvodnjo za našo TOZD.

Zavedamo se, da bo to le simbolična oddolžitev delu in naporom tovariša Tita, ki ga je vložil za napredek delavskega razreda. Počastili pa bi radi tudi spomin na vse tiste delavce, ki so na takšnih in podobnih akcijah pod Titovim vodstvom na tleh porušene in oropane domovine gradili temelje nove, naše — Titove Jugoslavije.

Delavci ORODJARNE

OD ZAGORSKEGA DEČKA DO NAJVEČJEGA DRŽAVNIKA SVETA

Nekega lepega majskega dne (navedenih je več datumov) se je družini Broz v Kumrovcu rodil sedmi otrok. Bil je deček. Oče je dejal: Josip naj bo. Tudi materi je bilo prav. Pozneje se je malemu Josipu pridružilo še osem bratcev in sester. Družina je bila revna, živeli so v večnem pomanjkanju. Bili pa so delovni, ponosni in pošteni. Mali Josip je večkrat odšel čez Sotlo k staremu očetu v Podsredo. Tam so imeli skoraj zmeraj kruh in mleko.

V osnovni šoli je bil Josip dober učenec. Učitelj mu je po končanem šolanju predlagal naj se gre učiti za mehanika. Oče pa ga je dal v uk za natakarija v Sisak. Ni zdržal izkoriščanja, zato je kmalu odšel v uk za ključavničarja. Že v vajeniški dobi je mnogo bral in se družil s socialistično usmerjenimi delavci. Mojster ga je imel rad, zaupal mu je mnoga zahtevna dela. Z diplomo ključavničarskega pomočnika je odšel v »frend«, kot so takrat rekli zaslužku.

Pot ga je vodila najprej v Zagreb. Tam je že sodeloval v raznih političnih akcijah in delavskih stavkah. Zaradi revolucionarne aktivnosti je bil kmalu brez službe. Odpravil se je v Trst, kjer pa ni dobil dela. Vrnil se je v Kumrovec. Kmalu je izvedel da kovinarska tovarna v Kamniku išče delavce. Odšel je v Titan in tam ostal nekaj mesecev. Kaj kmalu so začeli odpuščati delavce tudi v Kamniku. S skupino svojih somišljenikov je odšel na Češko, čez nekaj časa v Nemčijo in nato v Avstrijo. Na Dunaju se je srečal z bratom Martinom, ki mu je preskrbel delo v bližnji tovarni. Toda Josip je moral kmalu po tem na nabor in k vojakom, kjer je dočkal začetek prve svetovne vojne. Zaradi protivojne propagande so ga v začetku leta 1915 poslali na rusko fronto, kjer so ga Rusi težko ranjenega ujeli. V ruskih taboriščih, kamor so ga poslali po končanem zdravljenju, se je seznanjal z ruskimi boljševiki. Z njimi je doživel tudi oktobrsko revolucijo.

Preden se je 1920. leta vrnil v Zagreb je bil sprejet v Komunistično partijo. V Zagrebu je predaval delavcem o oktobrski revoluciji, o socializmu. Organiziral je štrajke, zato se je moral večkrat umakniti iz Zagreba. Na osmi partijski konferenci zagrebške organizacije 1928. leta je kot organizacijski sekretar podal poročilo o razmerah v KPJ. Odločno se je zavzel za boj proti frakcionizmu. Večina delegatov ga je podprla. Kmalu zatem je bil s skupino komunistov na znanem »bombaškem procesu«

obsojen na 5 let težke ječe. Zaporniki so čas prebit v zaporih imenovali šolo marksizma. Komunisti so v zaporih organizirali marksistično izobraževanje. Po vrnitvi iz zapora je kmalu odšel v tujino na Dunaj in Moskvo. V domovino se je vrnil proti koncu leta 1936. V letu 1937, ko je bil zamenjan CK KPJ je postal Josip Broz njen sekretar. Začelo se je novo obdobje zgodovine ne le za partijo, ampak za vse naše narode.

Na V. državni konferenci leta 1940 je Tito že lahko ugotovil, da je Partija enotna in močna kot nikoli prej v 20 letih svojega obstoja. Pod njegovim vodstvom se je pokazala v vsej svoji veličini in nastopila svojo zgodovinsko vlogo. V boj proti okupatorju niso vstopali samo prekaljeni borci — revolucionarji, člani KPJ, ampak tudi prostovoljci, ki niso hoteli sodelovati z okupatorjem. Jugoslovanski narodi so tako pod vodstvom Tita bojevali bitko za socialno in narodnoosvobodilno revolucijo. 29. novembra 1943 ko so bili v Jajcu postavljeni temelji nove Jugoslavije, je vrhovni Komandant tovariš Tito dobil naziv maršal Jugoslavije.

Tito in Jugoslavija sta prvič nekaj pomenila v svetu in pokazala, da bodo narodi Jugoslavije sami odločali o svoji usodi. Titov pogum je že takrat občudoval ves svet.

Domovina je bila po končani vojni do temeljev porušena. Izgraditi je bilo treba novo gospodarstvo in politični sistem. Že peto leto v novi domovini je Tito predlagal samoupravljanje pod geslom TOVARNE DELAVCEM.

Tito ni bil samo državnik in politik Jugoslavije, ampak je aktivno deloval tudi v zunanji politiki. Zavzemal se je za miroljubno sožitje med narodi, za pravico narodov do samoodločanja, izbiro smeri lastnega razvoja in nevmešavanje v notranje zadeve države. Pod Titovim vodstvom so bili leta 1961 postavljeni temelji neuvrščenosti, ki je zajelo večino držav v razvoju.

Tito je danes Jugoslavija. Ni pa bil samo velikan v Jugoslaviji, ampak velikan sveta. Jugoslavija je pod njegovim vodstvom postala država z najbolj naprednim političnim sistemom. Jasno nam je začrtal pot. Ni in ne more biti nikogar, ki bi nas odvrnil od nje. Ob njem smo rasli in zoreli. Besede so premalo da bi z njimi izrazili svojo bolečino danes, ko ga ni več med nami. Največ bomo storili, ko bomo nadaljevali njegovo delo in šli po njegovi poti.

Zlati jubilej tovarne s tovarišem Titom.

Iz tovarne obutve v novih čevljih
Tito in sin Miša pomerjata čevlje

TROMESEČNI OBRAČUN 1980

V zadnjih dneh preteklega meseca smo na zborih delavcev in v družbeno političnih organizacijah obravnavali rezultate poslovanja prvih treh mesecev letošnjega leta in tako še posebej preverjali, kako letos ob zaostrenih pogojih gospodarjenja izvršujemo sprejete naloge in dosegamo postavljene cilje. Ob pregledu preteklih dogajanj pa je tekla beseda predvsem o nalogah, ki so že danes prisotne ali pa nas še čakajo in jih moramo izvršiti, če želimo izpolniti letni plan.

Osrednji problem, ki je bil prisoten v poslovanju prvega tromesečja, je hitrejši porast stroškov od prihodkov. Pozitivni premiki so ugotovljeni pri koriščenju delovnega časa, saj se izostanki z dela zmanjšujejo, niso pa še dosegli povsod z letnim planom načrtovanega znižanja. Ob normalnem poteku proizvodnje so količinski plani za prvo četrtletje izpolnjeni, še vedno pa je več izdelkov slabe kvalitete. Pri kvaliteti našega dela še nismo storili takega premika, kot ga v letošnjem letu moramo. Ugotovljena količina izdelkov slabe kvalitete je posledica bolj ali manj kvalitetno izvršenih nalog ne samo v neposredni proizvodnji, ampak tudi vseh tistih nalog, katerih izvršitev je potrebna za potek proizvodnje.

Že ob zaključnem računu smo ugotavljali izjemno visok porast cen reprodukcijskega materiala, enako velja tudi za letošnje prvo tromesečje. V celoti tega porasta ni mogoče prenesti v prodajno ceno naših izdelkov, kar zmanjšuje dosežen dohodek. Kako znižati količino porabljenega materiala ali kako zamenjati

dražji material s cenejšim za enako kvaliteten proizvod, to so vprašanja na katera moramo vsak dan iskati odgovore, to je tudi področje nadaljne širitve inventivne dejavnosti v naši delovni organizaciji.

Tako kot je obseg proizvodnje nekaj večji od načrtovanega za to obdobje, je tudi vrednostni obseg prodaje nad planiranim. Kljub večjemu obsegu dodelave pri izvozu dosegamo načrtovano rast tega, ob tem pa je tudi uvoz manjši od izvoza. Prodaja v naših poslovalnicah je bila 3 % večja v parih in 28 % po vrednosti, neprimerne vremenske razmere v mesecu marcu pa so vzrok, da ni doseženo še večje povečanje.

Vse navedeno je vplivalo na doseganje dohodka, pomembna pa je tudi razporeditev doseženega dohodka. Tu ugotavljamo, da smo za osebne dohodke porabili več sredstev, kot dovoljuje dosežena rast dohodka. V okvir določil DOGOVORA o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka se vključimo, če za preteklo leto že upoštevamo tretjo delitev osebnih dohodkov, ki je bila izplačana v prvem polletju. To tudi pomeni, da bo letos možna dodatna delitev osebnih dohodkov, če bomo uspeli storiti večji korak naprej na področju kvalitete gospodarjenja. Prav gotovo pa je in bo to izredno zahtevna naloga ter jo bo mogoče izvršiti samo z večjim prizadevanjem, sodelovanjem in vsakodnevnim skupnim reševanjem nastalih problemov.

Franč Grašič

VSEBINA IN DELOVANJE DRUŽBENE SAMOZAŠČITE

Družbena samozaščita je funkcija samoupravno organiziranih delovnih ljudi in občanov — nosilci družbene samozaščite so delovni ljudje in občani, organizirani v svojih OZD, krajevnih, interesnih in družbenopolitičnih skupnostih in drugih družbenih organizacijah. Temelje organiziranja vsebuje že ustava, razčelnjujejo pa jih zakoni in drugi predpisi.

Funkcioniranje družbene samozaščite temelji na aktivnosti vseh, zlasti delovnih ljudi in občanov, še posebno pa se morajo za uresničevanje prizadevati zveza komunistov, socialistična zveza in druge družbenopolitične organizacije.

Temeljne vrednote, ki so vsebina družbene samozaščite, so predvsem:

- z ustavo določeni socialistični družbeni red,
- samoupravne in druge pravice delovnih ljudi,
- svoboda človeka in občana,
- družbeno premoženje,
- osebna in premožanjska varnost občanov.

Zaščita družbene ureditve predstavlja organizirano in premišljeno odpravljati vzroke in onemogočati dejavnost, ki ogroža neodvisnost, ozemeljsko celoto in obrambno sposobnost države, spodkopava oblast delovnih ljudi in samoupravne temelje socialističnih družbenih odnosov, razjeda enakopravnost, bratstvo in enotnost narodov in narodnosti Jugoslavije. Izdelan mora

biti sistem ukrepov za zaščito državne, uradne, poslovne in obrambne tajnosti.

Ena izmed poglavitnih nalog družbene samozaščite je organiziran boj proti različnim političnopropropagandnim, psihološkim in drugim pritiskom na našo državo, razbijanje obveščevalne in subverzivne dejavnosti ter vseh oblik protisocialističnega in protisamoupravnega delovanja.

V najširšem pomenu predstavlja družbena samozaščita tudi zaščito javnega reda in miru, prometno in protipožarno varnost, zaščito pred drugimi družbenoškodljivimi pojavi in nesocialnimi ravnanji ter zaščito človekovega okolja.

Za zagotovitev učinkovitosti družbene samozaščite je to potrebno vključiti v vzgojnoizobraževalni sistem, znanstveno-raziskovalno dejavnost ter organizirati tako, da bi si vsi pridobili in večali znanje o njenem družbenem bistvu ter o oblikah in delovanju sovražnika. Predvsem je za sodelovanje potrebno usposabljanje mladino, organizirati in usposabljanje ljudi za založniško in informativno propagandno dejavnost; potrebno je ugotavljati protisocialistične in protisamoupravne pojave ter ocenjevati politične razmere in položaj varnosti v vsakem družbenem okolju. Pravočasno je potrebno obveščati javnost o problemih varnosti in samozaščite ter obenem tudi o ukrepih zaščite pred tujimi in drugimi škodljivimi vplivi.

H. I.

SPREMLJAMO DOGODKE

21. maja 1942 so v Gramozni jami v Ljubljani italijanski okupatorji ustrelili organizacijskega sekretarja CK KP Slovenije in narodnega heroja Toneta Tomšiča.

1. junij Praznik občine Trbovlje, spomin na dan pred 56 leti, ko se je trboveljsko delavstvo spopadlo s fašistično ORJUNO.

4. 6. Dan krvodajalcev

5. 6. 1961 v Kairu se je začel pripravljalni sestanek neuvrščenih držav. Na sestanku so se dogovorili, da bo prva konferenca šefov držav ali vlad neuvrščenih 1. septembra 1961 v Beogradu.

7. 6. dan slovenskih izgnancev: na ta dan leta 1941 so Nemci iz Slovenske Bistrice odpeljali prvi transport štajerskih pregnancev v Arandjelovac v Srbijo.

9. 6. 1943 je bil med nemškim bombardiranjem na Milinkladah ranjen vrhovni komandant NOV in POJ Josip Broz Tito.

10. 6. 1942 se je začela slovita bitka na Kozari, v kateri so nemške in ustaškomobranske enote (skupaj 40.000 mož) obkolile drugi Krajiški partizanski odred, ki je štel kakih 3.500 borcev. Boji so se vlekli tja do konca julija, ko so partizani organizirali proboj iz obroča, pri čemer so zaradi mnogih civilnih beguncev in ranjencev utrpeli velike izgube.

11. 6. 1949 Umrli je pesnik Oton Župančič, eden najizrazitejših oblikovalcev slovenske besede. Poleg več pesniških knjig je Oton Župančič, pripadnik generacije slovenske moderne, izredno pomemben tudi kot prevajalec, še posebej Shakespeareovih dram.

16. 6. 1955 Zvezna ljudska skupščina je sprejela zakon o ureditvi občin in okrajev. S tem zakonom se je začel uvajati komunalni sistem, po katerem je postala samoupravna občina temeljna družbenoekonomska enota, okraj pa zveza občin.

19. junija 1876 se je v Dolenji vasi pri Ribnici na Dolenjskem rodil Peter Kozina ustanovitelj naše tovarne.

KJE SMO?

S predzadnjo številko Čevljarja smo Vas seznanili s poslovnimi rezultati, ki smo jih dosegli v Peku v letu 1979. Sedaj vas želimo seznaniti o značilnih kazalcih gospodarskih gibanj usnjarske in usnjarsko predelovalne (obutvene in galanterijske) industrije Slovenije v letu 1979 v primerjavi z gospodarstvom SRS.

Podatke o usnjarski in usnjarsko predelovalni industriji smo povzeli iz poročil delovnih organizacij, ki spadajo v spoznanje o delitvi dohodka in sredstev za osebne dohodke teh dejavnosti, za gospodarstvo pa nam jih je posredovala gospodarska zbornica Slovenije.

ZNAČILNI KAZALCI O GOSPODARSKIH GIBANJH V LETU 1979

	Gospodarstvo SRS	Usnjarska industrija	Obutvena in galanterijska industrija
1. Število zaposlenih iz vkalkuliranih ur	634.538	5.913	11.220
Indeks 79/78	102.0	99.4	103.6
2. Poslovna sredstva	434.211	2.835.6	4.344.2
Indeks 79/78	133	127	122
3. Celotni prihodek	633.862	4.740.1	9.780.0
Indeks 79/78	128	135	123
4. Dohodek	156.683	1.510.8	2.268.9
Indeks 79/78	129	152	120
5. Sredstva za osebne dohodke	79.415	732.4	1.254.1
Indeks 79/78	127	133	122
6. Sredstva za razširjeno reprodukcijo			
a) amort. po predpis. st.	16.505	106.7	96.1
b) amort. nad predpis. st.	3.150	24.5	80.3
c) posl. in rez. sklad	17.680	186.1	217.2
Skupaj a b c	37.335	317.3	393.6
Indeks	133	259	117
7. Na delavca doseženo			
a) Poslovna sredstva	684.295	479.561	387.186
b) dohodek	246.925	255.508	202.219
c) izp. neto oseb. doh.	7.130	7.068	6.378
8. Na 100 din poslovnih sredstev doseženo			
a) dohodka	31.50	53.30	52.20
b) sredstev za reprod.	8.60	11.18	9.06

Pripomba: Zneski pod tekočo številko 1 do 6 v milijonih din, od 7 do 8 pa v din.

Iz pregleda značilnih kazalcev gospodarskih gibanj v letu 1979 je razvidno zlasti naslednje:

Število zaposlenih je znašalo v letu 1979 v gospodarstvu 634.538, v usnjarski industriji 5.913 in v usnjarsko predelovalni industriji 11.220. V gospodarstvu se je napram prejšnjemu letu zvišalo za 2 %, v usnjarsko predelovalni industriji za 3,6 %, v usnjarski pa zmanjšalo za 0,6 %. Od skupno zaposlenih v gospodarstvu jih odpade na usnjarsko in usnjarsko predelovalno industrijo 2,7 %. Zaskrbljujoče je nazadovanje zaposlenih v usnjarski industriji, ker se s tem poslabšujejo pogoji za bodoči razvoj obutvene in galanterijske industrije.

Poslovna sredstva so se v primerjavi s predhodnim letom povišala v gospodarstvu za 33 %, v usnjarski industriji za 27 % in v predelovalni za 22 %.

Celotni prihodek je bil v letu 1979 v primerjavi s predhodnim letom povišan v gospodarstvu za 28 %, v usnjarski industriji za 35 % in v predelovalni za 23 %. V usnjarski in usnjarsko predelovalni je rasel celotni prihodek hitreje, kot poslovna sredstva, v gospodarstvu pa počasneje, kar pomeni, da so bila poslovna sredstva v usnjarski in usnjarsko predelovalni industriji boljše izkoriščena, kot v gospodarstvu.

Dohodek se je daleč najbolj povišal v usnjarski industriji (52 %), predelovalna industrija ga je uspela povišati le za 22 %, gospodarstvo pa za 28 %. Precejšen del usnjarskega dohodka odpade na prevrednotenje zalog surovin, polizdelkov in izdelkov, ki so ga usnarji izvedli začetkom leta 1979 v zvezi z močno podražitvijo kože in usnjarskih izdelkov na svetovnem tržišču. Predelovalna industrija predvsem obutvena cen svojim izdelkom ni mogla prilagoditi novim cenam surovin, ker skoro

50 % svojih izdelkov izvažajo, izvozne pogodbe s čvrstimi cenami pa se sklepajo 6 do 12 mesecev pred izvršeno dobavo. Zato je bila rast njenega dohodka počasnejša, kot v gospodarstvu.

Sredstva za osebne dohodke so se zvišala v gospodarstvu za 27 %, v usnjarski industriji za 33 % in v obutveni ter galanterijski industriji za 22 %. Gospodarstvo je sredstva za osebne dohodke zvišalo za 2 % manj, kot je znašal porast dohodka, usnjarska industrija pa za 19 % manj, med tem ko je predelovalna povišala sredstva za osebne dohodke za 2 % bolj, kot je narasel dohodek. Iz tega sledi, da predelovalna industrija sama ni izpolnila določil »resolucije«, skupno z usnjarsko na dosti bolje, kot gospodarstvo.

S povprečno izplačanimi osebnimi dohodki se je usnjarska približala gospodarstvu, obutvena pa zaostaja za njim 10,5 %. Napram predhodnemu letu je gospodarstvo zvišalo osebne dohodke za 24 %, usnarji za 31 % in predelovalna industrija za 21 %, kar je 3 % manj, kot znaša dvig življenjskih stroškov. Čisti dohodek, ki ga je dosegla predelovalna industrija, je sicer omogočal večji porast osebnih dohodkov, vendar, bi to pomenilo manj sredstev za sklade oziroma reprodukcijo.

Ostali kazalci in zaključki

Na posameznega delavca je odpadlo v preteklem letu v gospodarstvu 684 tisoč din poslovnih sredstev, v usnjarski industriji 480 tisoč din in v predelovalni 387 tisoč din. Dohodka pa je ustvaril delavec v gospodarstvu 247 tisoč din, v usnjarski industriji 256 tisoč din in v predelovalni 202 tisoč din. Doseženi dohodek pokriva poslovna sredstva v gospodarstvu 36 %, v usnjarski industriji 53 % in v predelovalni 52 %. To pomeni, da se vložena sredstva v usnjarski in usnjarsko predelovalni industriji veliko hitreje vračajo, kot v gospodarstvu.

Tudi če primerjamo sredstva za reprodukcije (amortizacije ter poslovni in rezervni sklad) z uporabljenimi poslovnimi sredstvi, ugotovimo, da je rentabilnost usnjarske in usnjarsko predelovalne industrije boljša, kot gospodarstva. Na 100 din poslovnih sredstev je doseglo gospodarstvo 8.60 din. Usnjarska in usnjarsko predelovalna industrija sta tudi devizno aktivni, saj je njihov izvoz večji, kot uvoz, če tudi sta vezani na precejšen uvoz surovin in opreme.

Iz sprednjih ugotovitev lahko zaključimo, da sta usnjarska in usnjarsko predelovalni industriji koristni za gospodarski razvoj Slovenije (in Jugoslavije) in da bi kot taki smeli pričakovati več priznanja, kot ga jima družbeni organi na splošno dajejo.

Janko Rozman

Na slavnostni prireditvi ob dnevu OF in prazniku dela so podelili tudi občinska priznanja OF. Med njimi je bil tudi LUDVIK PERKO, sekretar OO ZK v DSSS.

NAŠI PETDESETLETNIKI

SALBERGER ERNA — lepilec traku v šivalnici 512

GIULIATTI FANI — pomočnik v poslovalnici Trbovlje

NIDORFER ALOJZ — poslovodja v poslovalnici Ljutomer

ISKRENO ČESTITAMO

PRIZNANJA IN NAGRADE

Občinski sindikalni svet in Izvršni odbor Občinske raziskovalne skupnosti Tržič sta na predlog komisije za podeljevanje priznanj novatorjem leta ob letošnjem dnevu OF in prazniku dela podelila priznanja in nagrade za dosežke na področju inovatorstva, racionalizatorstva in inventivne dejavnosti.

Diplomo INOVATOR LETA I-stopnje, zlato značko in nagrado je dobil JANEZ AŽMAN, vodja laboratorija s skupino sodelavcev:

Predsedstvo občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije

T R Ž I Č

je sprejelo

ODLOK

da podeli srebrni znak Zveze sindikatov Slovenije

OO ZS PEKO-MREŽA

za večletno vzorno in učinkovito delovanje

pri uresničevanju interesov članstva

Datum: 28. 4. 1980

Številka: 06/20-3/80

Predsednik občinskega sveta ZSS:

J. Klemenčič

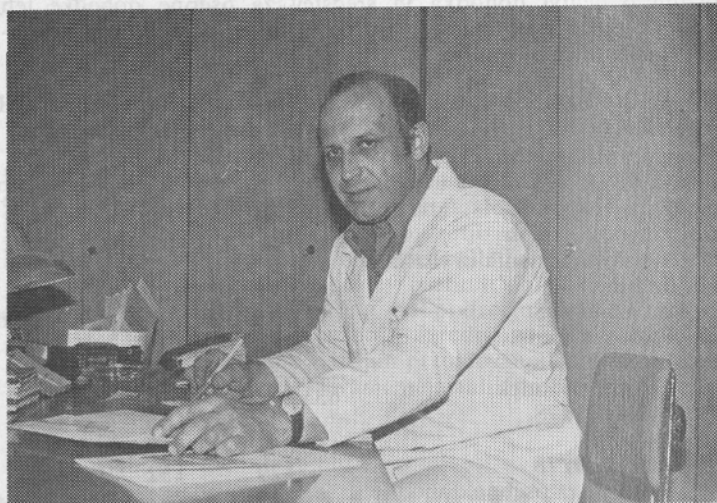
VILI BEDINA — vodja orodjarne

JANEZ KNIFIC — vodja poizkusne proizvodnje na visokotlačnem stroju

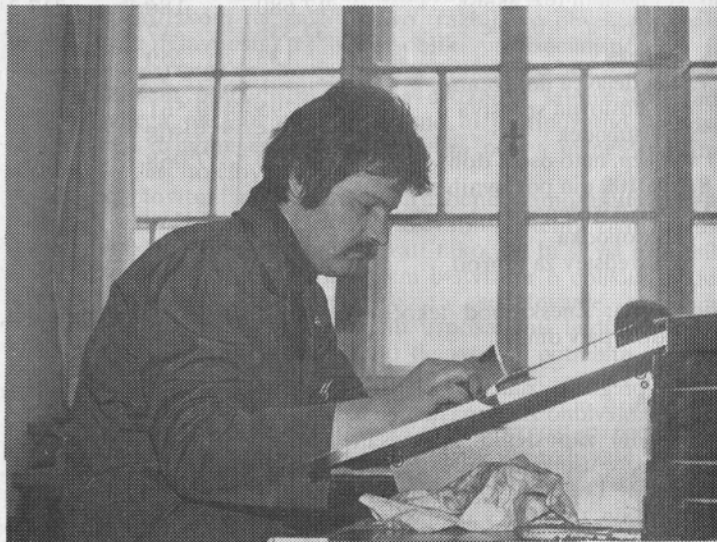
MARJAN DOLŽAN — modeler in kreator spodnjih delov obutve

ANTON SIMONIČ — vodja razvojno pripravljalnega sektorja.

Omenjena skupina je izdelala koristen predlog »MOŽNOST IZDELAVE IN UVAJANJA PROIZVODNJE ORODIJ IN RAZLIČNIH DELOV POLIURETANA.«

Diplomo INOVATOR LETA II. stopnje, zlato značko in nagrado je dobil JOŽE TIŠLER vodja modelirnice zgornjih delov, za tehnično izboljšavo »IZDELAVA IN UPORABA SEKALNIH NOŽEV ZA PRESEKOVANJE OBLIKOVANIH PREDNIKOV«.

Diplomo INOVATOR LETA ter zlato značko pa je dobil BORIS LEBAN tehnični razmnoževalec modelov.

Več o koristnih predlogih, njihovem vplivu na proizvodnjo in o prihrankih v prihodnji številki Čevljarja.

Osnovna organizacija sindikata MREŽA je ob letošnjem prvem maju dobila priznanje SREBRNI ZNAK ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE. Osnovno organizacijo prištevajo med eno najaktivnejših v občini. OO povezuje zaposlene v 133 prodajalnah Peko. Za dobro obveščenost delavcev in dobro delo osnovne organizacije izdajajo svoje glasilo SINDIKALNI OBVEŠČEVALEC. V njem sproti seznanjajo delavce z delom osnovne organizacije in izvršnega odbora. Delo te OO je vsebinsko bogato, rešujejo vprašanja, ki najbolj neposredno prizadevajo članstvo od gospodarjenja obenem s prizadevanji za gospodarsko stabilizacijo, uveljavljanju in utrjevanju položaja delavcev z družbenimi sredstvi in pri odločanju o vseh družbenih zadevah na podlagi Ustave in zakona o združenem delu, delitvi po delu in rezultatih dela, samoupravnemu planiranju, uveljavljanju dohodkovnih odnosov, utrjevanju delegatskega sistema, informiranju, delu delegacij, nalogah s področja SLO in DS.

10 LET OBRATA TRBOVLJE

Janez Češnovar predsednik občinskega sindikalnega sveta Trbovlje je deset let spremljal razvojno pot obrata Trbovlje tako ni naključje, da smo ga prosili za razgovor ob jubileju.

Pred desetimi leti je bila v Trbovljah ustanovljena temeljna organizacija, oziroma takrat še ne temeljna organizacija, menim da je bila dislocirana enota Peka iz Trziča, šivalnica zgornjih delov obutve. To je bila za Trbovlje pomembna pridobitev še zlasti gledano iz strukture zaposlenih. Vemo, da je v Trbovljah ta struktura v tistem času sicer že prihajala v novo kvaliteto, vendarle je tudi res, da je bila tako Iskra-polprevodniki še v razvoju, prav tako nekatere druge industrije. Imeli smo tako vrsto industrije, ki je zaposlovala pretežno moške. Pred desetimi leti je bil v Trbovljah problem zaposlovanja ženske delovne sile.

S tem, ko je prišlo do odločitve, da se zgradi tak obrat v Trbovljah, smo videli rešitev in možnost zaposlovanja za dekleta, ki niso imele posebne kvalifikacije, prav v tem obratu. Če gledamo razvoj tega obrata, ki je iz njega nastala temeljna organizacija združenega dela Peko iz Trziča ugotavljamo, da je šlo skozi nekaj obdobji. V prvem obdobju je šlo dejansko za prilagajanje novih delavk, ki so bile prvič zaposlene, da so zorele kot delavke samoupravljalke. Ob tem seveda tudi kot delavke s svojim odnosom do dela, do obveznosti in vsega tistega, kar je sicer v drugih temeljnih organizacijah združenega dela nekako že normalno. Menim, da smo v tem času dobro sodelovali tako z delavkami v obratu, z vodstvom enako pa seveda z matično delovno organizacijo Peko.

Za drugo obdobje, ko je po svoje ta doba prilagajanja vendarle bila skorajda zaključena je še vedno prihajalo do problemov, tako pri doseganju delovnih obveznosti in norm. S tem so povezani seveda tudi osebni dohodki, zlasti če po eni strani merimo OD in norme z matično tovarno, po drugi strani pa primerjamo z OD v Trbovljah. Če merimo OD delavk v TO Peko v Trbovljah z drugimi delavci, potem lahko ugotovimo, da osebni prejemki dejansko še niso takšni kot bi želeli, so pa seveda rezultat dela in delovnih uspehov, ki jih delavke ob danih pogojih najbrž lahko dosežejo.

Za danes lahko rečemo, če gledamo tudi z očmi organizirane delavke v sindikatih, da imamo v tej TO primerno močno jedro delavk, v vseh primerih. Pri tem mislim na stalnost. Do velike fluktuacije ne prihaja v tem osnovnem jedru. Po drugi strani gledano pa tudi glede samega odnosa do dela, in pa odnos do tistega dela, ki mu pravimo nekaj več kot samo delo. To so delavke samoupravljalke, družbenopolitične delavke, bodisi v družbenopolitičnih organizacijah v samoupravi in drugod. Zahvaljujoč najbrž ravno temu jedru, ki je vendarle v teh desetih letih doseglo to, da so v tej TO delovni uspehi in tudi drugi takšni, oziroma so se sicer počasi približevali tistim rezultatom, ki so jih navsezadnje tudi vsi pričakovali.

Če merimo rezultate gledano, da je ta temeljna organizacija vendarle dislocirana, da se je v začetku pri delavkah porajalo

tisto, čemer bi lahko rekli kanček nezaupanja in nedorečenosti napram drugim temeljnim organizacijam v Peku, ugotavljamo da so otipljivi rezultati vendarle rezultat tistega neposrednega odločanja delavcev v združenem delu, v temeljni organizaciji. Prav ti rezultati so pogojevali te normalne medsebojne odnose, ki jih vidimo danes.

Prav zaradi tega in ob tem je tudi delo družbenopolitičnih organizacij v tej TO zelo pomembno. Mislim, da so ta spoznanja rezultat dela tako ZK in OO sindikata in če lahko povem je to spoznanje, kaj je pomenilo to delo, vodilo predsedstvo občinskega sveta zveze sindikatov Trbovlje da tej temeljni organizaciji ob letošnjem praznovanju 1. maja podelijo SREBRNI ZNAK ZVEZE SINDIKATOV.

TOVARNA OBUTVE »PEKO« TRZIČ razpisuje za šolsko leto 1980/81 KADROVSKE ŠTIPENDIJE IN UČNA MESTA

1. KADROVSKE ŠTIPENDIJE

— dipl. ing. organizacije dela (proizvodna smer)	1 štipendija
— dipl. strojni inženir	2 štipendiji
— inženir organizacije dela (proizvodna smer)	1 štipendija
— čevlarski tehnik	11 štipendij
— administrativni tehnik	1 štipendija
— kemijski tehnik	2 štipendiji
— strojni tehnik	3 štipendije
— elektro tehnik	1 štipendija
— gumarski tehnik	1 štipendija
— administrator	3 štipendije

Kandidati morajo predložiti:

- prošnjo za štipendijo (obrazec DZS 1,65)
- fotokopijo zadnjega šolskega spričevala oz. potrdilo o opravljenih izpitih
- potrdilo o vpisu v šolo oz. frekventacijsko potrdilo

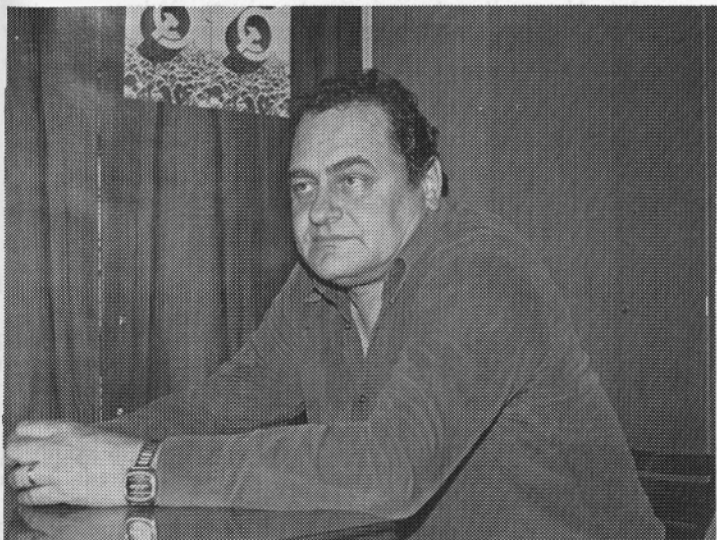
2. UČNA MESTA ZA IZUČITEV POKLICA

— šivalka gornjih delov obutve	10 učnih mest
— krojilec gornjih delov obutve	5 učnih mest
— navlačevalec zgornjih delov obutve	5 učnih mest
— dodelovalec obutve	5 učnih mest
— čevljar	11 učnih mest
— obratovni električar	2 učni mesti
— strojni ključavničar	2 učni mesti
— pohištveni mizar	1 učno mesto
— livar	1 učno mesto
— kalilec	1 učno mesto
— brusilec	1 učno mesto
— rezkalec	1 učno mesto
— orodjar	2 učni mesti
— gumarski izdelovalec tehničnih izdelkov	2 učni mesti
— prodajalec obutve	5 učnih mest

Kandidati za učna mesta morajo predložiti naslednjo dokumentacijo:

- prošnjo za sprejem
- prepis spričevala I. polletja šolskega leta 1979/80 (letno spričevalo bodo predložili naknadno)
- potrdilo skupščine občine o premoženjskem stanju in številu družinskih članov.

Kandidati za štipendije in učna mesta naj oddajo zahtevano dokumentacijo najkasneje do 30. junija 1980 na naslov Tovarna obutve »Peko« Trzič.

Janez Češnovar odhaja na novo dolžnost. Želimo mu uspešno delo in doseg vseh načrtanih ciljev.

NAGRADNA KRIŽANKA

		PROPAGANDNO GESLO ALI NAPIS	NAČOVNO- RITEV	FR. REKA (RONA)	DRŽAVNA BLAGA JNA	ABELOV BRAT IZ BIBLIJE	PEKO	PREDUJEM NAPLAČILO	OKRAŠENA ANTIČNA SVETILKA	NAUK O OBDELAVI ZEMLJIŠČ	GAZ V SNEGU	SMEROKAZ	IME PEVKE ŠTEFOK
		DEL PERIODE V SLOVNICI					DRŽAVA V ZDA (ORIGIN.)						
		TRG V STAR. GRŠ. MESTIH LOVSKI PES ZA PERJAD					ŠIROK PLAŠČ STARORIMS. CESAR		A				
ZAPIRALO NA ČEVLJU	ZAOKRO- ŽENA, ARO- DIRAJNA POSEST	SL. SLIKAR (VENO) BOGINJA ODMEVA, ENO		N	BERI ČEVLJAR	ZDRAVILNA TRAVNIŠKA RASTLINA						PESTNER OTO ČLOVEK, KI TIPA	OČKA
MESTO V SRBIJI OB TIMOKU				REKA V LITVI	MANJŠI DVOR	STARO IME ZA VODOVOD							
VRSTA TROPSKE PALME	R			INDIJSKO-PA- KISTAN. REKA VELIKO FIL- SKO JEZE RO		PREBI- VALCI ANAMA							
UKROTITEV UPOR- NOSTI						REŠITE KRIŽANKO V TEŽKA!	UTRIP Z VEKAMI MESTO V 52 (KALINIJU)					NOGOMETAŠ , CRVEJE ZVEZDE *	TELIČEK
... IN ON			KRIŽANKA UČI IN RAZVEDRI	KAPITAN IZ 20.000 MILJ POD MORJEM LUČAJ		LEDENI MOŽJE, TROJAKI							
NATAŠA DOLENC		PAULIN EVA	SL. KARIKATU- RIST (MILAN) LAJOVIC UROS			KMET PRI VEJANJU MAHKOTA ANTE							
NEMŠKI ASTRONOM (JOHANN)				KRAJ V ARGOLIDI Z ZEVSOVIM SVETISČEM	N				ČEVLJAR GLASILO	STOLETJA VEKOVI			
OTOČJE V BERINGOVEM MORJU				DOPISUJ V ČEVLJAR!	IME FIZIKA IN OPTIKA ZEISSA				TOVARNE OBUTVE , PEKO *	KISLOST VINA			

Za zadnjo križanko smo dobili 43 rešitev. Nagrade je izžrebala naša sodelavka iz splošnega sektorja MAGDA MENE- GALIJA.

- Nagrade so dobili:
80 din — ŠOBER VIKTOR — 600
60 din — RADON IVICA — 512/1
40 din — KLANČAR ZVONKA — 523
20 din — VALJAVEC ANICA — 512
20 din — PODGORŠEK ALENKA — 512

Rešitev današnje križanke pošljite v uredništvo najkasneje do 31. maja 1980.

ZAHVALE

Ob smrti dragega očeta

ANDREJA POTOČNIKA

se delovni organizaciji, sindikatu Peko in sodelavcem oddelka 510 in 512 iskreno zahvaljujem za izrečena sožalja in podarjene vence.

Zahvaljujem se tudi vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

Kati Bekš z družino in ostalo sorodstvo

Ob smrti dragega očeta

ALOJZA KNIFICA

se iskreno zahvaljujem vsem obračunovalkam in sodelavkam za izrečena sožalja in podarjeno cvetje, ter kolektivu Peko za pismeno sožalje.

žalujoča hčerka Mija z družino

Ob nenadni izgubi dragega očeta

FRANCA MEGLIČA

se iskreno zahvaljujem delovni organizaciji, OOPS, sodelavcem oddelkov 512 in razvojno pripravljanim službam, za darovano cvetje in za izrečena sožalja.

Mila Kralj in Magda Stritih

Ob nenadni smrti moža

RADIČ LEOPOLDA

se vsem sodelavkam in sodelavcem iz šivalnice 511 in skladišča 529 zahvaljujem za izkazano pomoč. Prav tako iskrena hvala vsem za izražena sožalja in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

žena Anka z otrokoma

KRVODAJALCI – STRAŽARJI ZDRAVJA

4. junija 1945. leta je v Sloveniji začela organizirano delovati transfuzijska služba; in ta dan vsako leto praznujejo krvodajalci, kot svoj praznik. Če sežemo v zgodovino in razvoj krvodajalstva na Slovenskem, vidimo da je že leta 1926 mladi kirurg dr. Adolf Ramšok, izvršil na kirurškem oddelku v Mariboru prvo transfuzijo krvi. Vendar je bil to osamljeni primer pred drugo svetovno vojno. Šele leta 1944 se je v okviru NOB začela na osvobojenem ozemlju široka akcija, prostovoljnega krvodajalstva pod geslom »DAJMO KRI ZA KRI JUNAKOV«. Ta akcija je rešila na stotine borec.

Leta 1949 pa je začela z delom tudi transfuzijska postaja v Mariboru. Zaradi tedanjih prilik je bilo krvodajalstvo po vojni plačano. Pokazalo pa se je, da tak način pridobivanja krvi ni zadovoljiv, saj je zaradi hitrega vzpona industrializacije, elektrifikacije ind., naglo naraščalo število nesreč, zato oddana količina krvi ni več zadoščala potrebam. Zaradi tega je družba zavzela pravilno stališče: človeška kri ne more biti predmet trgovine, kri se ne more kupovati niti prodajati, marveč samo podariti, ter da je človekoljubna in patriotična dolžnost vseh zdravih državljanov, da brezplačno nudijo kri vsem tistim, ki jo potrebujejo.

Zato postavljamo leta 1953 pomemben mejnik v našem krvodajalstvu. V tem letu smo prešli od plačanega na brezplačno darovanje krvi. Ta prehod ni bil lahek saj se je marsikdo spraševal ali se bodo količine krvi zmanjšale ali povečale. Pričela se je propagandna akcija prostovoljnega krvodajalstva, zato uspehi niso izostali. Na pobudo zavoda za transfuzijo krvi so se meseca januarja 1953 med prvimi kolektivi ponudili za organiziranje brezplačne krvodajalske akcije medicinska fakulteta, kolektiv zdravstvenih zavodov v Ljubljani, kolektiv zagorskih rudarjev in z njimi rudarji iz Trbovelj. Tako je ena najbolj humanih in solidarnostnih akcij stekla in uspela.

Iz leta v leto vse številnejša armada anonimnih občanov z darovanjem krvi izpričuje svojo globoko solidarnost in huma-

nizem. In to je tudi eno od meril za našo obveznost — za solidarnost do sebe in drugih. Vsi ti uspehi na področju krvodajalstva imajo izredno družbeno-politični pomen, saj je prostovoljno krvodajalstvo na Slovenskem doseglo vrh svetovne lestvice. Prav tako je bila dolgoročna akcija Rdečega križa Slovenije, naj bi sleherni zdrav in sposoben občan postal krvodajalec. Temu cilju smo se močno približali saj je vsako leto 30 % novih krvodajalcev, predvsem mladine. Razveseljivo je dejstvo na Rdeči križ pri organiziranju krvodajalskih akcij ni več osamljen, ampak postaja krvodajalstvo vedno bolj družbena skrb v zavesti samoupravljalcev, da je človek in njegovo zdravje najpomembnejše.

Naša celotna usmeritev, v zbiranju prostovoljnih krvodajalcev mora biti tudi v tem, da vključujemo v vrste krvodajalcev vedno več občanov in da skušamo vsakega zdravega človeka pridobiti, da bo dal kri vsaj nekajkrat v življenju. Samo tako bomo zagotovili dovolj krvi in krvne plazme za ohranitev življenj in zdravljenja bolnikov, ter v primeru naravnih in drugih nesreč. Trenutna situacija je zadovoljiva saj je količina krvi v shranjevalnih laboratorijih v zadostni višini. Toda ti uspehi nas ne smejo uspavati, saj nikoli ne vemo kakšna nesreča nas lahko doleti in bomo morali imeti ob vsakršnem času na razpolago zadostne količine krvi naših krvodajalcev.

Upravičeno smo lahko ponosni na te ljudi, ki kot darovalci krvi stojijo na straži zdravja našega delovnega človeka in ki so vedno pripravljeni po svojih načelih pomagati sočloveku. To je dokaz njihove človečanske zavesti, katera je omogočila, da sta danes krvodajalska in transfuzijska služba dosegli tako zavidljivo višino, ki je dostojna kulturnega in zdravega naroda.

Krvi, pretoka iz človeka v človeka ni mogoče nadomestiti z ničemer. Kri lahko nadomestimo le s krvjo. Zavedajoč se, te zdavnaj znane resnice pomagajmo danes drugim, saj bo nekoč morebiti potreben tudi nekdo (ki mu sicer ne bomo vedeli imena), ki bo pomagal nam. Pravijo, da nesreča nikoli ne počiva. Tudi bolezen ne in bolezn, ki jih zdravimo s krvjo ni malo.

M. F.

ZAHVALE

Sodelavcem

Dragi sodelavci, ob svojem odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem skupaj za sodelovanje in razumevanje, posebej pa za darilo, ki ste mi ga dali ob tej priliki in mi bo lep spomin na dni, ki sem jih preživel v vaši sredini.

Želim vam veliko delovnih uspehov, osebne sreče in zdravja, da boste lahko ustvarjali in delali za boljši jutri. Še enkrat hvala in tovariško pozdravljeni.

Ciril Košir

Ob odhodu v pokoj ste mi zaželeli vse tisto kar človek najbolj potrebuje, to je zdravje in zadovoljstvo. Hvaležna sem Vam zato, še posebej srčna hvala za radodarnost in darilo katero mi je v trajen spomin na Vas.

Istočasno se zahvaljujem upravi podjetja za izkazano pozornost, darilo in lepe želje.

Želim vsem mnogo zdravja, osebne sreče in skupnih uspehov.

Tončka Zaletel

Ob upokojitvi se zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem montažnega oddelka 520 za izkazano pozornost in darilo.

Vsem nadmojstrom in mojstrom v obutvi se zahvaljujem za pozornost in darilo. Posebej pa se zahvaljujem obračunovalkam montažnih oddelkov za darilo in za nadvse prijetno srečanje.

Pri nadaljnjem delu želim vsem veliko zadovoljstva.

Stane Bodlaj

Ob odhodu v pokoj, se sodelavcem in sodelavkam iz oddelka 525 prav lepo zahvaljujem za darilo, obenem pa jim želim veliko osebnih in delovnih uspehov.

Hlebčar Milan

Za nesebično ter solidarnostno pomoč ob nesreči, ki me je prizadela se iskreno ter najtopleje zahvaljujem Osnovnim organizacijam sindikata delovne organizacije, kakor tudi vsem zaposlenim, ki so mi na kakršen koli način pomagali premostiti materialne težave.

Metka Tomazin

Ob odhodu v pokoj se vsem sodelavkam in sodelavcem iskreno zahvaljujem za izkazano pozornost in lepo darilo.

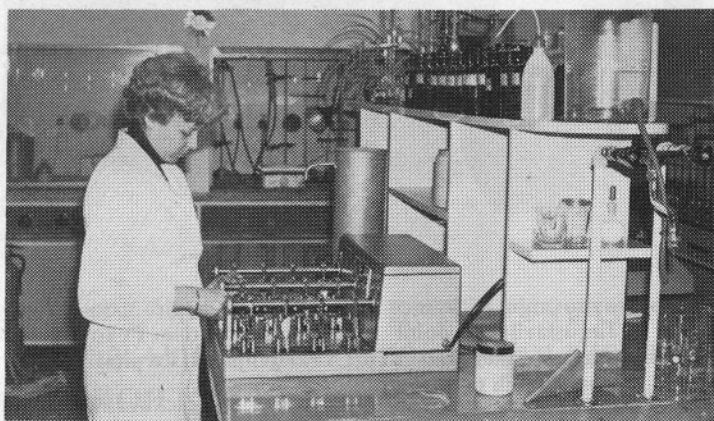
Vsem želim še mnogo delovnih uspehov.

Grašič Elza

Sodelavkam šivalnice 512/I. se iskreno zahvaljujem za izkazano pozornost in za prelepo darilo.

Vsemu kolektivu pa želim mnogo delovnih uspehov.

Darinka Faflik

Pogled v laboratorij

1. JUNIJ 1924 V TRBOVLJAH

Po zgledu fašističnega gibanja v Italiji si je po letu 1921 velikosrbska buržoazija tudi v Jugoslaviji prizadevala postaviti svoje oborožene sile za zadušitev delavskega in nacionalnega gibanja. Po vsej državi so bile ustanovljene posebne fašistične organizacije. Najmočnejša med njimi je bila ORJUNA (organizacija jugoslovanskih nacionalistov). Fašisti so napadali delavske domove ter hoteli strahovati pristaše revolucionarnega gibanja.

Ko je buržoazija v letih 1923—1924 pripravljala novo ofenzivo proti razrednemu delavskemu gibanju, je režim spodbujal načrtne in organizirane napade orjunašev na delavce in delavske centre.

1. junija 1924 leta je ORJUNA uprizorila enega svojih največjih terorističnih pohodov. Z izgovorom, da bo v Trbovljah na slavnosti razvila prapor, je pripravljala veliko operacijo in zbirala zanesljive sile iz vse države, da udari po znani trdnjavi komunizma. Vsi časopisi so bili tedaj polni vesti o nameravanem pohodu in fašisti niso skrivali svojih pravih namenov.

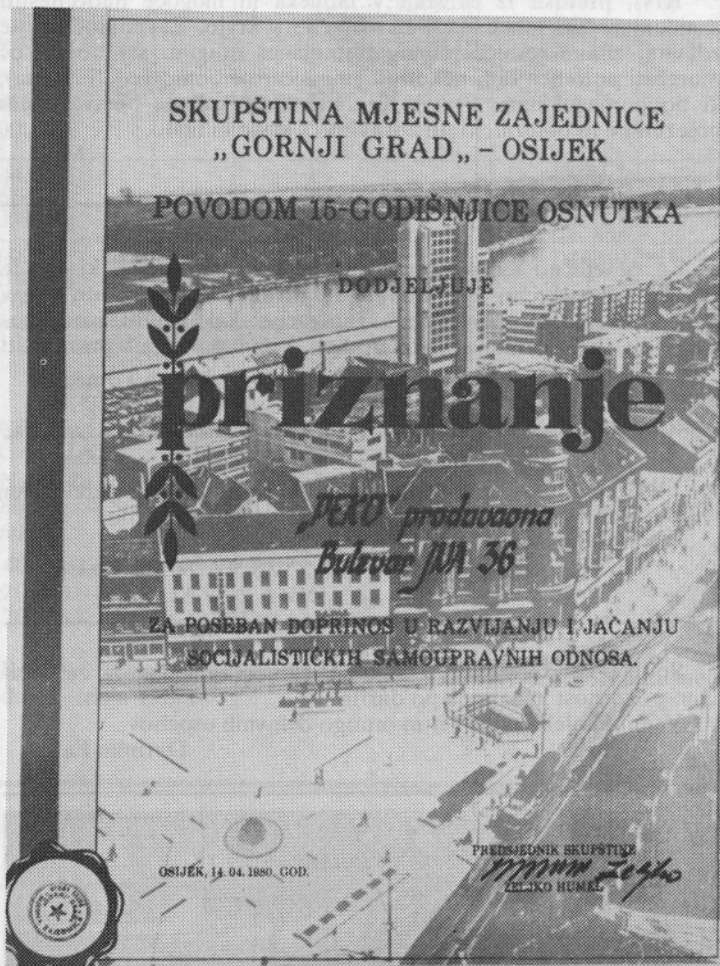
Krajevne partijske in skojevske organizacije v rudarskih revirjih so po navodilih pokrajinskega komiteja KPJ za Slovenijo

in odgovornih članov tega komiteja Jakoba Žorge, Franceta Klopčiča in Ivana Baznika pripravili rudarje in delavce na oborožen odpor.

Za boj so bile mobilizirane proletarske akcijske čete (PAČ) v revirjih, ki so jim prišle na pomoč tudi čete delavske obrambe iz Ljubljane. Proletarske akcijske čete, organizirane in oborožene, so že prej izpričale svojo akcijsko sposobnost v mnogih uličnih spopadih v rudarskih revirjih in industrijskih središčih Slovenije. Z oboroženim odporom so 1. junija 1924 v Trbovljah ustavile orjunaški pohod in fašistom zadali udarec, ki je privedel do zloma prvih fašističnih organizacij v Jugoslaviji.

Boj rudarjev in revirskih delavcev z Orjuno zavzema eno najvidnejših mest v zgodovini naše partije med obema vojnoma. Ves jugoslovanski proletariat je bil solidaren s slovenskim delavstvom. Val protifašističnih akcij je zajel vso državo in večino ljudstva, zato je bil prvi fašistični nastop odbit. Vlada Pašić — Pribečević, ki je podpirala fašistično ORJUNO, je ukazala aretacije in sojenje prvomajskim borcem.

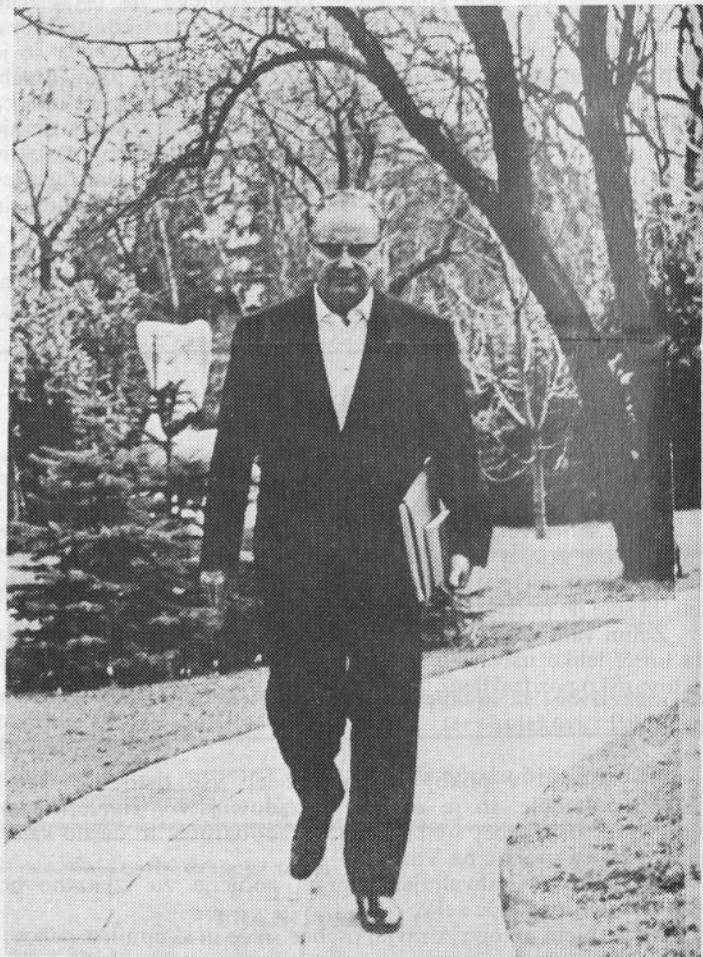
OSIJEK OB 35-LETNICI SVOBODE

Ob praznovanju 35 letnice svobode in 30 letnice samoupravljanja v Jugoslaviji je dobil kolektiv prodajalne Peko Osijek priznanje za posebne zasluge pri razvijanju in krepitvi socialističnih samoupravnih odnosov.

Tudi naše ISKRENE ČESTITKE!

UREDNIŠTVO

čevljar

Glasilo delovne organizacije tovarne obutve PEKO Tržič n. sol. o. — Ureja uredniški odbor: Janez Kališnik, Edo Košnjek, Nataša Meglič, Marjan Markič, Anton Simonič, Karel Zajc, Ivan Zaplotnik, Vera Umek, Marija Slapar — glavni in odgovorni urednik. — Naslov uredništva: »PEKO« Tržič, telefon 50-260 int. 217. — Tisk TK Gorenjski tisk Kranj. — Izhaja enkrat mesečno v nakladi 3200 izvodov v slovenskem in 1400 izvodov v srbohrvaškem jeziku. — Glasilo dobijo člani delovne organizacije, študenti, vajenci in upokojeanci brezplačno.